

5

Un po' di relax...

Pozor na chytáky

Matrace, polštáře **morbidi** nejsou nic morbidního, jsou prostě měkké, hebké. Pokud jde o maso, když je **morbida**, pak je křehké.

Večeře skončila, nádobí je umyté a uklizené! Z ristosotta se člověku podlamovala kolena a tiramisu sis nabral třikrát... Zmocňuje se tě sladká malátnost! Myslíš na svou postel, diskrétně zíváš, ale představa, že půjdeš spát se slepicemi, tě ničí. Tak šup! Do obývacího!

Andiamo a sederci in salotto?

Půjdeme si sednout do obývacího?

Sei comodo(a) su questa poltrona?

Sedíš se ti v tom křesle pohodlně?

Fai come se fossi a casa tua!

Chovej se jako doma!

Objevuješ útulnou místnost, která láká k odpočinku a povídání. Vzpomeneš si na názvy nábytku?

 il divano	pohovka
la poltrona	křeslo
il cuscino	polštář

Jsou pohovka i polštář měkoučké (**morbidi**)? Zůstaň pěkně na kraji své židle... Ne že hned upadneš do limbu!

 la libreria	knihovna
la tenda	závěs
il tappeto	koberec

Několik ultramoderních předmětů ti připomene, že jsi v Itálii, v zemi designu. Okamžitě sundej nohy z toho stolu!

 il tavolino	stolek
il soprammobile	třetka
il lume	lampa
il lampadario	lustr

Pozor na chytáky

La libreria v itaštině označuje jak obchod, v němž se prodávají knihy, tak kus nábytku, do kterého se ukládají. Neplést s **la biblioteca**, která označuje pouze veřejný prostor, ve kterém se uchovávají a půjčují knihy.

Conosciamoci meglio!

Víš, jak Italové říkají třeba Francouzům? **I cugini d'Oltralpe**, bratřenci z druhé strany Alp. Bezva, ale kromě toho, že má Itálie tvar holínky (uno stivale), což oni určitě vědí, o čem si s nimi můžeš povídat? Ptej se! Zvědavost není nikdy známkou hrubosti, když jde o to, poznat líp nějakou zemi a kulturu. A potom tě to taky udrží vzhůru!

Quanti abitanti ci sono?

Kolik je tu obyvatel?

È lontano da Firenze?

Je to daleko do Florencie?

Ci sono molte cose da vedere?

Je tady hodně věcí k vidění?

I musei sono aperti tutti i giorni?

Muzea jsou otevřená každý den?

Si può girare di notte?

Dá se procházet se v noci?

Připrav se odpovědět na pár otázek, taky tě chtějí poznat:

Di quale regione sei?

Z jaké jsi oblasti?

Abiti in una città o in un paese?

Bydlíš ve městě, nebo na venkově?

Quanto è distante il mare/la montagna?

Jak je to daleko k moři/do hor?

Guardiamo la TV (vyslov tivu)

V rohu vidíš velkou televizi s plochou obrazovkou a několik ovladačů. Zjevně mají nějaké hry... Rád bys věděl jaké:

Abbiamo una console che si collega alla TV.

Máme konzoli, která se připojuje k televizi.

Jedno slovo, více významů

Il paese může znamenat zemi ve smyslu národa. Například se řekne **la Francia e l'Italia sono due paesi vicini** (Francie a Itálie jsou dvě sousední země). A pamatuj, že **il Bel Paese** je označení, které dali Itálii!

Ale **il paese** může taky označovat městečko, městys nebo dokonce vesnici: **il paese dove abito ha 800 abitanti** (vesnice, ve které bydlím, má 800 obyvatel).

Andiamo in salotto!

La fiction

Nejoblíbenější italský televizní seriál, který se vysílá od roku 1996 a má už přes 3000 dílů, je *Un posto al sole*. Je to „mýdlová opera“, celá vyrobená v Itálii. Děj se odehrává v Neapoli (*Napoli*). Obsahuje všechny ingredience: milostný příběh, detektivka, vraždy, ozbrojené loupeže, drogy, Camorra (neapolská mafie). Vysílá se na veřejnoprávním kanále Rai 3 v hlavním čase.

Se vuoi, possiamo fare una partita di calcio.

Jestli chceš, můžeme si zahrát fotbal.

Puoi addirittura guidare una Ferrari!

Můžeš dokonce řídit Ferrari!

Super! Říkáš si, jestli tady budeš dost dlouho, aby se to dalo všechno stihnout...

Pár slovíček, která můžou být užitečná:

il televisore	televize
il canale	kanál
il digitale terrestre	kabelovka
cambiare canale	přepnout kanál
il telecomando	ovladač

Rychle si uvědomíš, že každý člen rodiny má svůj oblíbený pořad, který hájí zuby nehty (jako u vás doma, co?)! Otec je přes zprávy a fotbal. Matka přes americké seriály a varieté. Tvoji kámoši přes animované japonské seriály.

la RAI	italská veřejnoprávní televize
la trasmissione	vysílání
la puntata	díl, epizoda
lo spot pubblicitario	reklama

A co ty, kvůli jakému pořadu jsi připraven vytrhnout jim ovladač?

il film	film
il telegiornale/il TG	televizní noviny
la serie (televisiva)	televizní seriál
la fiction	televizní film nebo seriál
la soap opera	romantický seriál
la telenovela	romantický (často jihoamerický) seriál, telenovela
il talk show	talk show
il documentario	dokument
il quiz	televizní soutěž
il reality	reality show

Vediamo un film?

Vedle televize je spousta DVD (v italštině vyslov divudi). Paráda! Mají rádi filmy, můžete o tom mluvit a srovnávat, co vás baví! Určitě je tady hromada filmů, které ještě neznáš:

Vai spesso al cinema?

Chodíš často do kina?

Che genere di film ti piace?

Jaké filmy se ti líbí?

Guardi film doppiati?

Díváš se na dabované filmy?

Preferisco i film in lingua originale con sottotitoli.

Radši mám filmy v původním znění s titulky.

Hai visto l'ultimo film di...?

Viděl jsi poslední film od...?

In Cechia non è ancora uscito.

V Česku ho ještě neuváděli.

Qual è il tuo attore/la tua attrice preferito(a)?

Kdo je tvůj oblíbený herec/herečka?

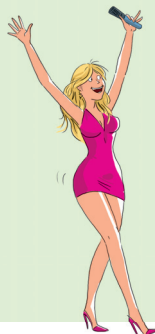
Trocha slovíček:

un thriller	thriller
una commedia	komedie
un film comico	komedie
un dramma	drama
un film d'azione	akční film
un film d'orrore	horor
un film di fantascienza	sci-fi
un poliziesco	kriminálka
un cartone animato	kreslený film
in bianco e nero	černobílý
a colori	barevný
in 3D	ve 3D

Le veline

Ide o typicky italský jev, což vysvětluje, že pro toto slovo nemáme překlad. *Le veline* jsou jakési panenky Barbie roztomilého vzhledu, oblečené v minisukních a fletnech, jejichž úkolem je jenom tančit a blaženě se usmívat ve vysílání komerčních televizí. Některé jsou velmi populární a mnoho italských dívek sní o tom, že se z nich stane *una velina*...

Italský film

Italská kinematografie zažila své chvíle slávy. Ještě jsi nebyl na světě, abys viděl neorealistické filmy jako Zloděj kol (**Il ladro di biciclette**), Řím, otevřené město (**Roma città aperta**) nebo Hořká rýže (**Riso amaro**), které poznamenaly dějiny filmu a pořád se promítají ve filmových klubech. Potom přišlo období „spaghetti westernu“, dlouhé série westernů po italsku, které zaznamenaly obrovský úspěch. Mezi ty nejslavnější, jež dodnes dávají v televizi, patří Pro hrst dolarů (**Per un pugno di dollari**), Hodný, zlý a ošklivý (**Il bello, il brutto e il cattivo**), Tenkrát na Západo (**C'era una volta il West**). Také vznikly komedie po italsku. A slavné Prázdniny v Římě (**Vacanze romane**). Určitě znáš plakát s Audrey Hepburnovou a Gregorym Peckem na skútru před Koloseem. Pravda, je to americký film, ale město Řím je v něm ukázané tak, že máme sklon dělat z něj film italský. Každopádně se při jeho sledování nedá ubránit pláči, pokud je v nás aspoň špetka romantiky!

A říkají ti něco jména jako Sophia Lorenová, Gina Lollobrigida nebo Claudia Cardinalová? To byly „dívky“ oněch časů (pro tebe vzdálených padesát let...), ale byly tak populární, že je zatím nikdo nedokázal nahradit.

Italský film však není mrtvý, ani náhodou! Než odjedeš, můžeš si například zajít na **L'ultimo bacio**. Je to romantická komedie, která se v Itálii stala kultovní. Najdeš v ní napětí v rodině, lásku, krize s veškerou italskou vášní, tak jak to máme rádi. Taky ti doporučíme film **Caterina va in città**, který vypráví o problémech třináctileté dívky, jejíž otec byl přeložen do Říma a která musí čelit realitě neznámého velkého města.

Každopádně nepropasni žádnou příležitost vidět tyto a další filmy v původním znění!

Giochiamo?

Stejně jako v Česku občas (často?) v televizi nic není. Proč si v tom případě nezahrát nějakou hru? Můžeš vždycky něco navrhnout:

E si giocassimo a qualcosa?

Co kdybychom si něco zahráli?

Che giochi avete?

Jaké máte hry?

Non conosco le regole.

Neznám pravidla.

Mi dite come si gioca?

Řeknete mi, jak se to hraje?

Giochiamo a Monopoly®!

Zahrajme si Monopoly®!

Giochiamo con la Wii®!

Zahrajme si s Wii®!

Pozor na chytáky

„Hrát“ se v itaštině řekne většinou **giocare**. Ale hrát na nějaký hudební nástroj se řekne **suonare un instrumento**. **Ho imparato a suonare il flauto**. (Naučil(a) jsem se hrát na flétnu.)

A tady několik nápadů:

giocare a carte	hrát karty
giocare a scacchi	hrát šachy
giocare a dama	hrát dámu
giocare a tombola	hrát tombolu

No vida: obral jsi své hostitele, když jsi shrábl **Viale dei Giardini** a **Parco della Vittoria**, nejdražší místa italských Monopolů®. Navrhuj partičku **Scarabeo**® (scrabble s italskou omáčkou)? Chtěj se pomstít! Zdořile odmítni, ještě neznáš dost italských slovíček, počkej na konec svého pobytu.

A letto!

Dokonce ani poslední díl „24 hodin“ tě nedokáže udržet vzhůru. Bojuješ se zíváním (**sbadigliare**), až máš slzy v očích...

Come si gioca?

Andiamo in salotto!

Catania

Naštěstí je i tvoje rodina unavená a chce jít do postele. Spása!

È ora di andare a dormire!

Je čas jít spát!

Dare la buona notte.

Dát dobrou noc.

Buona notte!

Dobrou noc!

A che ora ci si alza domani?

V kolik hodin se zítra vstává?

Mi chiamate quando la prima colazione è pronta?

Zavoláte mě, až bude hotová snídaně?

Cestou na kutě vynalož zbytky sil a popřej všem domácím sladké sny (nebo, jak tady říkají, zlaté sny):

Sogni d'oro!

Sladké sny!

Pokud jde o tebe, žádné noční můry (**gli incubi**): nezmeškal jsi letadlo, neztratil ses, nebloudil jsi sám, zmrzlý, hladový při hledání krabice, ve které strávíš noc na ulici... Všechno jde skvěle!

Spí, protože zítra... první italský den!

Malý kvíz nakonec!

Jak bys řekl italsky: „Matrace v mé posteli je moc měkká.“

A podívejme se taky, jestli dokážeš říct: „Hledám ovladač, abych mohl(a) přepnout kanál.“

Jaký je správný tvar, když chceš říct, že se ti líbí kreslené seriály?

Mi piacciono:

- i disegni animati i cartoni animati i film animati